

Knihovna FF MU Brno

2571006058

ŽENA V MUŽSKÝCH ŠATECH.

ROMÁN MRAVŮ PAŘÍŽSKÝCH.

Z FRANCOUZSKÉHO PŘELOŽIL
BEDŘICH KRÁL.

INTIMNÍ KNIHOVNA SVAZEK 9.

V PRAZE.
NAKLADATEL RUDOLF STORCH KNIHKUPEC
V KARLÍNĚ.

TISKEM TH, VENTY, SPOL. S R O.
V PRAZE I., BÍLKOVÁ 17.

Masarykova Univerzita Filozofická fakulta, Ústřední knihovna	
Přir.č	6058-10
Sign	285.0-
Syst.č.	629220

GEOFFROY.

V malé světničce v úzké ulici boulevardu sv. Madeleiny, vypravené tím nejnutnějším, podobající se chudé, ale veselé studentské mansardě, jako je líčil nezapomenutelný Murger, sedí u stolku mladý hoch asi dvaceti dvou let.

Je v nejnutnějším šatu, košili má na prsou rozhrnutou, neboť je dusné vedro, jako před bouřkou.

Před ním jsou na stole litografované přednášky, plné poznámek, vedle je láhev laciného vína a krabice s tabákem.

Dlouhá dýmka se sádrovou hlavičkou chrlí oblaka dýmu k nízkému stropu, který už je do černa uťouzen od všech studentů, kteří zde od let bydleli, a kteří svou bídu zaháněli stejně jako Geoffroy laciným vínem a špatným tabákem. Už po dvacet let paní Mairlieová má na bytě studenty, ty chudé, laciné, přicházející do Paříže z chudé provincie, nikoli z bohatého jihu, ale z Voges a Normandie, kteří nehýří ve veselých slavnostech latinské čtvrti, nenavazují známostí se šva-

dlenkami a grissetami, ale studují a zase studují a odbývají svoje examina s výtečným prospěchem. Jsou to hoši bílých lící, kteří chodí do Sorbonny, odpoledne zabíjejí kondicemi, večer studují pozdě do noci, píší verše pro zbohatlé továrníky salámu, opisují nudná akta, neboť sou je jim drahým a oni často jsou živi několik dnů o kusu sýra a džbánu vody.

Geoffroy bydlí zde už čtvrtý rok. Jeho tělo nesetřálo za tu dobu, duch zploštil se tímto životem, který otupuje nervy právě v době, kdy život jim má dodati nejvyššího rozmachu.

Snad odbude také zkoušky s vyznamenáním, vstoupí do státní služby, a protože nemá protekci a nedovede se vetřít do pařížské společnosti, bude se musít spokojiti malým místeckem v některé zastřené prefektuře. Co jich už tady vystudovalo, a většinu jich podporovala paní Mairlieová svým úvěrem. Má to dobře zapsáno, kolik franků jí stáli dlužní. Byla by to dnes už slušná sumička.

Byli jí za to vdeční, slibovali, že na ni nezapomenou, že vše vrátí s úroky, jak jen se domohou místa, dary jí slibovali, ale jakmile se dostali do provincie, nikdo na ni nevzpomněl. Dnes už tomu zvykla; je také méně ochotna v povolování úvěru.

Geoffroy toho na štěstí nepotřebuje. Je syn chudého nájemce, dostává z domova sotva padesát franků měsíčně, ale osud mu přál přece více než ostatním. Protekci faráře svého rodiště dostal znamenitou kondici v rodině konservativního senátora.

Vyučuje tam dva hochy, naloportí se s nimi dost, ale pan senator dobře platí, dává mu sto franků měsíčně. Senator si libuje, že má laciného učitele, ale Geoffroyovi je 100 franků bohatstvím.

Na, neutratí tuto sumu. Dobře na padesát franků měsíčně ukládá. Má před zkouškami, za dva měsíce bude potřebovat slušnou sumu. Jak bude otec rád, že si hoch zaplatí zkoušky sám. Beztoho měl neúrodný rok, a letos

Dýmka mu zhasla, a on se tím vytrhl z myšlenek.

Přednášky hledí na něj, připomínajíce mu neúprosnou nutnost. Jen ještě dvacet archů, pak bude celý ten obsáhlý materiál přemožen a on bude pouze opakovati.

Bude to pro něho nehorázná dřina, neboť současně také připravuje na zkoušky oba své chovance. Senator, aby ho povzbudil, přislíbil mu zvláštní odměnu tří set franků, složí-li oba hoši dobře zkoušku.

Tři set franků! Nemůže si pomoci, musí trochu kalkulovati. Počítá, že mu asi dvě stě franků zbude jeho úspor. Pět set franků bude mít na prázdniny. Pět set franků! Právě bohatství!

Bude-li otec potřebovat, vypomůže mu jimi. Ale bude-li letos úrodný rok — a sestra píše, že obilí stojí znamenitě — pak nebude otec potřebovat jeho peněz a on bude po jedny prázdniny pánem, opravdovým pánem, a snad se mu podáří uskutěčnit dávný jeho sen, jíti do Alp, do těch veleb-

ných Alp, po nichž tak dávno touží.

Ach, jak předbíhá svým snům. Duchem je již v Alpách a tělem dosud zde, v malé světničce šestého patra, před ním se šklebí páchnoucí dosud litografická černá nudných přednášek, připomínající mu, že ty tři měsíce do prázdnin znamenají pro něho ještě dobu nejúpornější práce.

Dveře světničky se tiše otevřely a v nich se objevila drobná postava stařenky.

»Nepřejete si již ničeho, pane Geoffroy?« ptala se.

»Děkuji,« odpověděl.

»A nesedíte tak dlouho jako včera,« doložila starostlivě. »Seděli jste do tří hodin v noci!«

»Jak to víte? Což pak jste nespala?«

»Spala jsem velmi dobře. Jak ulehnu, spím, jako když mě do vody hodí. Ale ve tři hodiny jste mne vzbudil vy.«

»Já? Opravdu?«

»Porazil jste věšák!«

»Opravdu! Pamatuji se nyní. Byl jsem již tak ospalý!«

»Tak to vidíte! Ještě se roztáhnete. Nejděle do půlnoci se uče. To by bylo pěkné, aby tak pilný student, jako vy, neudělal zkoušku. Tedy si nepřejete ničeho?«

»Ničeho, madame!«

»Dobrou noc!«

»Dobrou noc, madame!«

»Madame má pravdu,« řekl si v duchu. »Nesmím se tak přemáhat. Zkoušky budou v červenci,

mám na to času tři plné měsíce, a opakování nedá tolik práce. Také hoši jsou dobře připraveni, jsou to divocí kluci, ale mě mají rádi, a víc by je to rmoutilo, kdyby mně způsobili bolest než rodičům. Budu studovat pouze do jedenácti a pak půjdu spat. Vstávám stejně o šesté hodině, celá Paříž dosud spí, a ráno se to tak dobře studuje.»

S chutí zabíhal si ze zapáchající dýmky, učinil doušek ze sklenice, položil hlavu do rukou a nedbaje na nic kolem sebe, studoval se zápalem člověka ženucího se nikoliv za vědou, ale za skývou chleba.

II.

JEANETA.

Bylo půl jedenácté.

Po celou tu dobu neodvrátil Geoffroy hlavy od přednášek.

Hodiny oznámily chraptivým hlasem půl, když Geoffroy dospěl právě ke konci předposledního oddílu. Spokojeně zavřel přednášky.

»Jde to lépe, než jsem se domníval, pravil spokojeně.

Dopil víno, nacpal si znovu dýmku a pak se natáhl na malou tvrdou pohovku, která byla jedinou ozdobou této místnosti.

Sedělo se mu to tak spokojeně, tak dobře. Vědomí vykonané povinnosti je nejlepší poduškou.

Položil si hlavu dozadu vypouštěl z dýmky kotouče dýmu.

Obě úzká okna byla otevřena a noční chlad jimi vnikal do pokoje. Jak bylo všude klidno a ticho! Asi tři sta kroků odtud hýří a kypí dosud život na boulevardech a zde, v této tiché uličce, tak smutné a tiché, široké sotva šest metrů, podíobající se svými šestipatrovými domy úzkému horskému průsmyku, na jehož dno nevnikne nikdy paprsek slunce, není slyšeti skoro hlásku. Sem nezajede kočár veselého bonvivanta, sem nezajede společnost veselých chodců, zpívající a hlučící.

Proč se stěhovatí do latinské čtvrti, oživené celou noc veselými studenty a křičícími kokotami. proč na lomozici Montmartre, kde sta malých hospůdek rozšiřuje po celou noc nepřijemný hluk. Není v celé Paříži přetlumenějšího kajíku pro studium nad tento!

Je ovšem v šestém patře, pravda. Ale co mu konečně na tom záleží. Nepřijímá hostů a jde denně třikráte přes schodly. A za to má zde čistý vzduch, neznečištěný výparý stolk. Odtud může zřít nebe, poseté tisíci hvězdami, těmitéž hvězdami, které svítí také na jeho krásnou Normandii.

Přistoupil k oknu, pohleděl na hvězdné nebe, ale zarazil se.

Zrovna proti jeho oknům byla dvě osvětlená okna. Stejně úzká jako jeho.

Byla otevřena, záclony nebyly spuštěny, aby čistý noční vzduch mohl vnikat dovnitř.

Jeho zraky zabíjely do protějšního pokojíku. Ulička byla úzká a on mohl vše dobře pozorovati.

Hle! tady utajeným dechem.

Ten, kdo tam bydlí, patrně přišel právě domů, neboť se počal zrovna svlékati.

A ten někdo byla dívka.

Geoffroy poznal, že kdyby byl upozorován, zajímavé divadlo by rychle zmizelo.

Postavil se proto za vnitřní křídlo okna. Nevídal tak pohodlně jako dříve, ale viděl přece všechno.

Děvčeti bylo asi dvacet let.

Byla oblečena jednoduše, ale velmi vkusně. Geoffroy poznal hned, že není tak chuda, jako čin, neboť celý pokojík jevil styl a luxus najatého pokoje.

Když na ni hleděl, odpínala si právě lehoučký sametový klobouček, zapíchla do něho jehlici a odložila jej opatrně na postel.

Potom rozepjala hedvábný plášť proti prachu, složila jej pečlivě a rovněž pověsila.

A potom —

Geoffroy vzdor tomu, že je veškeré myšlení bylo obráceno ke studiu, byl prázdným abstinentem ve věcech lásky. Ale protože neměl k tomu volného času, nestal se také otrlým, a proto pohled na svlékající se mladá, hezká děvče vhnal mu krev do hlavy.

Na štěstí nešlo toto svlékání tak daleko, jak se obával. Rozepjala si pouze blůzu, pod níž se obje-

vila bílá, krásně formovaná ramena, a pak shodivši ji, oblékla na sebe noční živůtek, takže tento svůdný obraz netrval déle jedné minuty. Ještě mohl zřít, jak odložila sukni a stála tu ve tmavé spodničce, konečně pak si zula střevíce — a když se zouvala, odstoupila trochu do stínu, takže Geoffroy musil se trochu vykloniti z okna.

A zůstal v této posici, když potom přistoupila k oknu, aby se nadýchala zdravého vzduchu, a lehce vkřikla, vidouc ho nakloněného a hledícího na ni.

Znali se tak trochu od vidění, jak jinak býti nemůže, když jejich okna byla tak blízko sebe. Často otvírali okna ráno současně, odcházejíce do přednášek, promluvíli spolu několik slov o počasí, a to bylo vše. Řekli si to běžným společenským tonem, který vylučoval další sblížení. Geoffroy o ně nedbal a neznámá také ne.

Teprve dnes byla mu sousedka něčím jiným než dosud.

Dnes poprvé v ní viděl ženu. To proto, že na chvíli odložil přednášky a ze studenta stal se mužem.

Samá začala rozhovor

»Dobrý večer, pane!«

»Dobrý večer, slečno!«

»Dnes už nestudujete?«

»Dokončil jsem právě partii a nechci začínati druhou. Jindy nechodím tak brzo spat.«

»Vím to.«

»Opravdu?«

»To je jednoduché. Sama studuji často přes půl noc a když uléhám k spánku, vidívám pravidelně vaše okna osvětlená.«

»Nemohu jinak, slečno. Zkoušky se blíží a já musím zkoušku udělati dobře.«

»Jako každý!«

»Není tomu tak. Někomu na tom nezáleží, propadne-li. Opakuje zkoušku za půl léta, za rok. Co znamená rok v jeho životě? Ale u mne znamená velmi mnoho.«

»Promiňte, že jsem nediskretní. Nejste tedy bohat?«

»Nejsem, a nestydím se za to. Můj otec není chudý, ale také nemá na různých ustláno. Je nájemcem hospodářství v Normandii, a snad víte, že loňský rok byl velice neúrodný. Bylo velké sucho, obilí málo sypálo, nebylo píce pro dobytek. Zajiště by sehnal peníze na další rok studií, ale k tomu nesmí dojít.«

»A taxy stojí také dosti peněz!«

»Což o to! Na zkušební taxy jsem si ušetřil.«

»Opravdu? Jste tedy hodně šetrný!«

»Nebylo to tak zlé. Mám soukromé hodiny, dobře placené a neutratím skoro ničeho!«

»Nechodíte nikam?«

»Skoro nikam.«

»Nechodíte tančit, ani bavit se do kabaretů, ani neděláte výletů s děvčaty?«

»Tyto zábavy nemají pro mne půvabu, slečno.«

»Jsem jiná, než vy. Dnes jsem tančila v Bal Mabille.«

»Opravdu?« pravil táhle.

»Neposuzujte mne krivě. Vím, jaká děvčata tam chodí. Ale já jsem tam nebyla k vůli pochybné zábavě s hejsky. Chci studovat život.«

»Chcete býti spisovatelkou?«

»Uhodl jste. Studuji filosofii, abyste věděl. Ale sotva se věnuji učitelskému stavu. Zdá se mi, že nemám k tomu člosti trpělivosti. Spíše dráha spisovatelská se mi zamlouvá. Debutovala jsem již několika povídkami v menších časopisech. Ale schází mi známost života. Paříž dává mladému děvčeti úplnou volnost, a přese není to totéž, jako u muže. Ach, proč nejsem mužem!«

»Nemáte milence, který by vám byl průvodčím?«

»Nechci míti milence. Je v tom dvojitá nebezpečí. Buď se mu vzdám bez lásky a pak klesnu na úroveň obyčejných žen, pozbudu smyslu pro poezii a otupím si nervy. Anebo se do něho zamiluji, a to je snad ještě horší, aspoň pro spisovatelku. Nejraději bych měla bratra, icdi kterého bych se nemusila obávat úkladů, který by mně byl průvodcem a rádcem. Ale dnešním mužům nelze důvěrovati. Jsou příliš požívační.«

»Znáte muže s této stránky?«

»Neznám, ale mám dobré oči. Mám přítelkyně, které mně sdělují svoje dobrbdružství. Ale, abychom přešli na něco jiného, čím vy chcete býti?«

»Úředníkem. Je to moje vytoužené přání. Nyní

se rozšiřují prefektury, snad dostanu na podzim místo příručního někde na venkově —«

»Znám to. Dva tisíce franků a živoření.«

»Mně to stačí

»Zahrabán budete v šosáckém městečku, ve dne budete sedět nad svými akty, večer budete hrát kulečník a pít špatné víno, a potom vám hodí na krk některou tu venkovskou husičku, budete mít domácnost, několik dětí —«

»Což na tom slečno? Netoužím po ničem jiném. Mým ideálem je klid«

»Stanete se šosákem.«

»Také šosáci musí býti na světě. Kdyby jich nebylo, čím by se lišili geniové od ostatních?«

»Je v tom pravdivá filosofie, co pravíte. Ale nezatooužil jste nikdy po bezuzdném veselí, po víru života?«

»Neměl jsem k tomu dosud kdy

»Snad to teprve přijde.«

»Opakuji: netoužím po tom. Takový vír na chvíli zpíjí, ale zanechává po sobě hořkou příchut'.«

»Jste tak mlád a už tak usedlý.«

»Byl jsem tak vychován.

»Opravdu? A netoužíte opravdu po světě? snad —.« Zamlčela se.

»Přála jste si něco?«

»Ne, ne. Snad později. Dnes chci ulehnouti. Jsem unavena. Ale doufám, že se setkáme

»Jsem denně večer doma. Budu-li si moci po-

hovořiti s vámi z okna do okna, bude mně to velmi milým.«

»Navštivte mne. Pak budeme moci hovořiti lépe.«

»Nevím opravdu, zbude-li mi k tomu času.«

»Nejste příliš galatním.«

»Promiňte, můj život mně nenaučil galatnosti.

A potom ty zkoušky —«

»Ale hodinku večer byste mně mohli přece věnovati ...

»To bych mohl . Dovolíte-li?«

»Jen hodinku. Nechci vás mítí na svědomí. Zítřa?«

»Zítřa večer. Budu studovati ve dne, neboť moji chovanci jedou na svou villu do Vesinetu. Večer budu mítí volný.«

»Jak jste hodný. Tedy zítřa.

»Zítřa večer.«

»Abych nezapomněla. Neznáte mého jména.«

»Opravdu —«

»Jmenuji se Jeanetta Delahayová. Jděte jen do šestého patra, třetí dveře na levo.

»Zapamatuji si to. V osm hodin jsem u vás.«

»Dobrou noc, pane —«

»Geoffroy —«

»Dobrou noc, pane Geoffroy.«

»Dobrou noc, stejně Jeanetto.«

Usmála se na něho přívětivě a pak spustila záclony v obou oknech.

Hleděl ještě dlouho do okna za nímž se svlékala. Potom shasl. Byl zvyklý svlékati se po tmě.

Už chtěl odstoupiti od okna, aby ulehl, když tu se v jejím bytě znova vysunuly záclony.

V měsíčním svitu uzřel její postavu, oděnou pouze nočním šatem.

Stála chvíli u okna, hledíc na hvězdnaté nebe. Byl všude klid. Jenom kočky po střechách provozovaly svůj noční koncert.

Tu padl její zrak na jeho okno. Zpozorovala dobře jeho postavu.

Zvolala lehce »Dobrou noc« a zmizela.

III.

NAVŠTĚVA.

Když ulehl, nemohl dlouho usnouti.

Přemýšlel o rozmluvě s Jeanettou a vší silou zapuzoval myšlenky na nějaké dobrodružství.

Kdyby to bylo jindy bývalo, pak snad. — Na začátku studijního roku, pak je dosti času k nějaké milostné avantuře, ale nyní, kdy je každá hodina drahou! Několik sladkých chvil by znamenalo pro něho třeba ztrátu jednoho roku.

Ne, ne, není tak bláhovým, aby se k vůli flirtu vydal nebezpečí, že propadne. Bylo to od něho vůbec neprozřetelným, že se dal s ní do rozmluvy. A ještě s takovou — veselou dívkou, která tančí v Bal Mabille.

»Byla tam sama? Pak si dodává zdání kokoty, která tam jde, aby ulovila muže, Ne, bezpochyby

tam byla s někým. Pravila sice, že nemá milence, ale každá žena lže. Žena je nenasytnou, to pravilo již Písmo, a praví tak také Balzac.

Ví sám o sobě, že je nezkušeným. Jak lehce by mohl upadnouti do jejích sítí. Dokonce, aby se do ní vážně zamiloval! Potom by chtěla, aby si ji vzal. Do tichého městečka venkova by si přivedl světačku, která by ho kompromitovala.

Ne, ne — když už tak daleko v myšlenkách dospěl, teprve vidí, že se nalézá na srázné cestě. Hned ráno jí pošle dopis, že nemůže přijíti, a tím bude vše odbyto. Studentka, která navštěvuje Bal Mabille — —

Uspnul s blahým vědomím, že přemohl pokušení.

Ale ráno, když vstal, nodolal, aby se nepodíval po její oknech.

Záclony byly staženy. Snad jí bylo chladno a ona dosud spí.

Ustrojil se a než odešel do Sorbonny, ohlédl se na zinoval.

Záclony byly dosud dole.

Během dne na ni trochu zapomněl, ač často se vracel v myšlenkách k rozmluvě v noci.

Odpoledne ulehł na pohovku a dal se do studování.

Ale kdykoli si šel nacpat dýmku, pokaždé pohleděl do protějšího domu. Okna byla sice dokořán otevřena, ale Jeanetty tam nebylo.

»Nestuduje,« pravil si »Šla studovat život - jinak řečeno, honí se za dobrodružstvím.

Teď si teprve vzpomněl, že ji neposlal psaní. Kdyby je dal na poštu, nedostane je už do večera. A neměl nikoho, kdo by psaní odnesl. Ostatně, byla by to svrchovaná neslušnost. Kdyby aspoň mohl odejít! Ale bude-li ona viděti osvětlená okna, zví, že je doma.

Co na tom konečně! Půde tam a omluví se. — Vymění s ní několik frází a zase odejde. Sama to v noci uznala, že musí studovat.

Na tom tedy zůstal.

Podařilo se mu zapomenouti na ni úplně. Ponořil se s takovým zápallem do studia, že probral jednou tolik látky jako jindy.

A když bylo sedm hodin večer, pravil si spokojeně, že ve čtrnácti dnech bude s látkou úplně hotov, a že pak bude mít plné dva měsíce na opakování.

Spokojen touto kalkulačkou odložil přednášky a jál se oblékat.

Neopomenul při tom pohlédnouti do protějších oken.

Byla opuštěna, jako ráno.

»Není celý den doma, pravil si. »Tím více důvodů, abych ukončil tuto bezúčelnou známost.«

Bylo osm hodin, když sešel po schodech dolů. Musel obejít celý blok domů, aby se dostal do uličky, kde bydlela, a zrovna se zahýbal za roh, když se za ním ozvaly drobné kroky a veselý hlas zvolal:

»Dobrý večer, pane Geoffroy. Jak jste přesný.«

Byla to Jeanetta, nesoucí v rukou několik balíčků.

Pojal mžikem heroický úmysl.

»Jdu se pouze omluvit, slečno« pravil, sahaje po klobouku. »Lituji, že mi není dnes možno —

»Tak?« pravila krátce. »Jste zaměstnán? Jdete někam na návštěvu?«

»To ne — ale —«

»Chcete studovat?«

»Ano.«

»A nestudoval jste odpoledne?«

»Také — ano — studoval jsem —«

»Tedy nebudete studovati večer. Jen pojdte, milý pane Geoffroy, už vám nic nepomůže. Zde je vchod do našeho domu. Prosím —«

A on vešel poslušně, nechanicky, jakoby měla vůbec právo takto s ním zacházeti, a nepokusil se již odporovati, až byli nahoře v šestém patře a ona otevřela dveře svého bytu.

Nyní viděl, že je odpor marný, ale umiňoval si stále, že dlouho nevytrvá, a že se vrátí domů hned, jakmile to nebude příliš nezdvořilým, a že už sem nepůjde, že se nebude dívat oknem, a nebude ani na ni myslet, ať se děje, co chce.

Tyto šlechtivé úvahy přerušila krátce:

»Nyní budeme večereti.«

Ano, tím byly rázem jeho zásady zhrouceny. Bylo by to nejvýše nestužným, kdyby odřekl. Zjistě sama přinesla tyto zásoby, aby ho uctila. Zmohl se

pouze na několik frází, které ničeho nepovídají a kterých si nikdo nevšímá.

Zatím co upravovala stůl, ohlížel se rozpačitě po jejím bytě.

Očividně měla svůj nábytek, poněvadž se ani trochu nepodobal onomu pověstnému nábytku pařížských studentských pokojíků, do kterých bytné kupují staré harampátí u vetešníka, sehnané ze všech koutů, bez slohu, beze vkusu. Malý pokojík zrovna dýchal útulností, a Geoffroy si při tom vzpomínal na pokojík své sestry Marion, tam doma na statečku, zařízený bez zbytečné nádhery, ale s tou roztomilou jednoduchostí, kterou dovede vytvořit obratná ženská ruka.

Bylo již prostřeno, a ona rozbalovala balíčky. On, zvyklý na každodenní svou frugální stravu, pozoroval s jistou samolibostí, jak se objevovaly plechové krabice s konzervami, jemné sýry, salámy a paštiky, a protože byl šetrný i praktický, zvolal mimovolně:

»To jste vydala peněz!«

Usnála se nad jeho společenskou naivností a pravila:

»Ne tolik, jak se vám zdá. Mám z domova slušné příjmy, ale nevylávám přece ničeho zbytečného. Dovedu ale nalézt vždy obchody, kde koupím lacino.«

Na to usedli k stolu proti sobě a ona přinesla ze špižírny dvě láhve vína.

»To je naše domácí pěstění, pane Geoffroy. Můj otec je totiž vinařem.«

Večeře mu chutnala výborně, ale on ve své vtělené šetrnosti neustále počítal, kolik franků za to vydala a že by z těchto zásob mohl večeřeti po celý týden.

Jeho žaludek nebyl zvyklý na různá a tak pikantní jídla a aby ho učinil přístupnějším, musil stále pít, a Jeanetta ho neopomněla k tomu také pobízeti.

A tak po hodině víno jevílo svůj účinek. Byl toho dalek, aby se stal napilým, ale byl sdílný, hovorný, prostosrdečný. Cítil se tu jako doma a odožil konečně veškeroulostýchavost.

Hovořili celou tu dobu prostě, nenuceně o všem možném, on o své rodině, ona též. Oba byli z venkova, z rodin, které se zabývaly zemědělstvím, oba znali přírodu a proto si záhy porozuměli.

Ona vyprávěla, že je absolventkou lycea, a že studuje filosofii, fysiku, chemii a přírodní vědy, že pracuje v kabinetě a proto že není doma celé dny. Ale přes to že cítí lásku ku spisovatelství a že se mu hodlá úplně věnovati.

Rozhovořili se široce o moderní literatuře, kterou ona znala daleko lépe než on, a tak ubíhala hodina za hodinou.

A on při tom s radostí pozoroval, že dosud nevznikla v něm ani jediná myšlenka, která obyčejně provází muže, je-li v jedenáct hodin sám v bytě mladého hezkého děvčete, a byl tomu opravdu rád.

Ale protože cítil únavu pro večeři tak bohaté a

požitím víně, obávaje se, aby ho rozvaha neopustila, pravil, že musí odejít, neboť chce ráno brzo vstávat.

»Počkejte ještě půl hodiny, pane Geoffroy, chci vám něco navrhnouti.«

IV.

NÁVRH.

Pohleděl na ni udiveně, neboť netušil ani z daleka, co zamýšlí.

»Ano, pane Geoffroy. Snad se vám bude zdát můj návrh, nesmyslným, ale můžete jej aspoň vyslechnouti.«

Odpověděl, že tak rád učiní, a nesměle požádal za dovolení, aby si mohl zakouřiti, jsa náruživým kuřákem.

»Můj bože,« zvolala, »jak jsem roztržita. Mám pro vás připraveny doutníky, protože vás vidím vždy s dýmku v ústech. A já na ně zapomněla.«

Přinesla z kredence krabičku dobrých doutníků, a on, maje nyní v ústech doutník, nepomýšlel na návrat.

»Nuže,« počala rozhovor, »především dovolu, abych předeslala několik vět úvodních. Jste docela jiný muž, než jiní. Budu mluvit otevřeně, bez nejmenší pruderie, neboť vás nepovažuji za nic jiného, než za milého kamaráda a prosím, abyste na mne hleděl stejnýma očima. Hleděte, za jakého vás mám.

Za mladého muže, který je střízlivý, nozvážný, bez vášní, bez choutek současných mladíků. Povím vám něco upřímně: Nejste prvním mladým mužem v tomto bytě. Mám kollegy v chemickém kabinetě, mladé, pracovité a snaživé muže. Důvěřuji jim, pozvala jsem je k sobě. Ale zde hned odložili svoji vědeckou upjatost. Vědátor zmizel a muž zůstal. Dobře, má to tak býti. Ale mně se to naprosto nehodí do krámu. Začali galantnostmi a za krátkou dobu byli by přikročili k činu, kdybych tomu nebyla zabránila. Ale já se nechci stát milenkou prvního mladého muže, se kterým jsem náhodou o samotě. A vás — vás, myslím, že budu potřebovati dloře k svému záměru.

»K jakému záměru?«

»Hned vám to povím, jak. Nehrozte se zdánlivě romantiky, kterou vám chci zde rozvinouti. Věc je skutečně docela jednoduchá, a já místo dlouhých rozhovorů chci vám krátce načrtnouti hlavní body naší smlouvy

»Naší smlouvy?«

»Ovšem, bude záležitosti na vás, bude-li tato smlouva obapocinnou. Hleďte, co zamýšlím.«

»Mluvte, slečno —«

»Tedy: bold první. Chci projíti všecka místa, kde hýří Paříž plným vírem svého života, chci sestoupiti i tam, kam žena sestoupiti nesmí, aby bláto těchto vrstev na ní neulpělo. K tomu potřebuji průvodce.«

»Ovšem. Chápu —«

»Tímto průvodcem budete vy.«

»Slečno —«

»Nechte mne domluviti. Potom teprve proneste své námítky nebo svůj souhlas. Abych nevzbudila nikde pozornost nebo nevydala vás v nebezpečí, abyste proti své vůli nemusil zakročovati jako můj ytíř, budu choditi na tyto výlety v mužském šatě.«

Hleděl na ni udiven, nevěda, zda to není pouhým žertem.

»Nebudu vás zdržovati od studia. Naše výpravy budou se konati dvakráte týdně. Ovšem, nesmím vás zblavovati drahocenného času a proto bude nutno, abyste se vzdal svých soukromých hodin.

»Ale, slečno —«

»Kolik máte u svého senatora?«

»Sto franků měsíčně.«.

»Dám vám tedy stopadesát. Buďte bez starosti, jsem dosti zámožna. Místo odpoledního vyučování budete studovati, tím neztratíte ničeho a mně prokážete znamenitou službu.«

»Ne, slečno, to není

»Ještě nejsem hotova, pane Geoffroy. Za podmínku jedinou a nepřekročitelnou kladu toto: nesmím býti proti vás ženou. Nesmíte se mnou mluvíti jinak, než byste mluvil se svým kolegou, se svým přítelem, nesmíte se mne dotknouti jako ženy, nesmíte si dovoliti ke mně jediného milostného slova, tím méně činu. Jestliže do konce července vydržíte v této roli, vyplatím vám při našem rozchodu tři sta franků a zaručuji vám dvacet pět procent ze svého honoráře za román, který napíšu

na základě těchto studií. Jsem hotova a nyní mluvte vy.«

Hleděl na ni drahnou chvíli, nevěda, co by odpovéděl.

Pak ale řekl rozhodně:

»Ne, to není možné!«

»Proč by to nebylo možné?«

»Musím studovati.«

»Budete studovati odpoledne.«

»Nemohu se vzdát svého místa u senatora.«

»Zaplatím vám více než on.«

»Co řekne mému odchodu?«

»Omluvíte návalem práce. Ostatně najde jistě hned vašeho nástupce.««

»Nevyspím se!«

»Bude to pouze dvakrát za týden. Přednášky stejně už končí.«

»To je ovšem pravda, ale

»Máte ještě nějakou námitku?«

Ano, měl by ji. Měl by jich několik. Mohl by krátce říci že se nepropůjčí pro tento choullostivý experiment, protože tomu nechce. Chce mít svůj spokojený klid. Není naprosto rostlým tomuto životu, který nikdy nemiloval

Mohl by říci prostě, že za sebe nemůže ručiti, že se k ní bude chovati jako přítel, ale pak by lhal, neboť opravdu v ní nevidí ženu. Sedí zde už skoro čtyři hodiny a dosud ho nenapadlo, aby jí uloupil polibek.

Mohl by krátce vstáti, poroučeti se a říci: Slično, nejsem vaším sluhou ani šaškem, abych si dal od vás zaplatiti lokajské služby.

Ale on není s to vycloviti tyto pravdy tak jednoduché.

Jeanetta má na něho větší vliv než on tuší.

Vzpírá se tomu, aby přijal tento nesmyslný návrh, ví, že mu z něho vzjede jionom vzrušení a neklid, ví, že se tím převrátí celý pořádek jeho života, ale nemá tolik síly, aby řekl rozhodně: ne!

A Jeanetta tuší dobře, že není s to odmítnouti.

Položila mu ruku na rameno a pravila měkce:

»Geoffroy, příteli, vidíte, že mi to neodepřete?«

Měl ještě celou řadu námitek, malých, nepatrných, formálních, ze kterých poznala, že už souhlasí a že pouze hledí vyzvědět detaily celého podniku.

A na konec pravil »ano«, a když ona s jásotem přivítala toto rozhodnutí, poznal hned v duchu, že provedl velkou chybu. Ale bylo již mámo odporovati.

Setrval u ní ještě půl hodiny, vykouřil nový doutník a dopil víno.

Pak s těžkou hlavou, jak od vína, tak od rozhodnutí, které právě učinil, vracel se domů. Noční vzduch zvýšil jeho opojení. Přišel dlemtů chtěl mermomocí srovnati myšlenky ve své hlavě, ale nebylo to možno.

Vzdor odporu usnul okamžitě a probudil se teprve druhého dne po desáté hodině.

V.

JEANETTA A JEAN.

Rozhlížel se tupě kolem, namáhaje se, aby se rozpomněl na vše, co v noci slyšel.

Jen to vědomí měl, že pil trochu více vína a že v tomto stavu Jeanettě něco slíbil.

Teprve po drahé chvíli se rozpomněl, co to bylo.

Zdalo se mu to býti v první chvíli tak nesmyslným, že to považoval za halucinaci mozku, zpitého vínem.

Ale čím více se vzdalovaly páry požitého vína, tím více dospíval ku vědomí, že stojí před neúprosnou pravdou.

Aby to zapudil, odhodlal se, že půjde přece do přednášek.

Omyl se důkladně studenou vodou a sešel dolů se schodů.

Domovník podal mu dopis.

Byl to dopis od Jeanetty a zvýšil jenom jeho zmatek.

»Milý příteli!« psala mu. »Nezapomeňte, co jste mi slíbil. Ještě dnes dejte výpověď svému senátorovi. Dnes buďte doma a studujte. Nebudu večer doma, půjdu s přítelkyní do Opery a potom na večeri. Než se vrátím, ulehnete. Musíte se šetřit. Zítra odpoledne studujte, prospěte se dvě hodiny a večer o deváté čekejte na rohu ulice, ve které by-

dlím. Zachovejte se přesně dle toho, co Vám piši
Srdečně Vás pozdravuje

Jeanetta.

Zlostně smačkal dopis, psaný v tomto kategoričtém tonu.

Rozčillovalo ho to, že toto děvče, které před několika dny ještě neznal, osobuje si právo mu takto poroučeti. Umínil si pevně, že jí napíše dopis, v kterém odmítne vše, čeho ona na něm žádá.

Ale když se vrátil odpoledne domů, zvláštní sugescí veden, ze které nedovedl složití účty, usedl k stolu a mechanicky psal dopis senatorovi, ve kterém se vzdával dalšího učení. Šel ještě dále, než Jeanetta chtěla. Věděl, že by ho senator navštívil v bytě a přemlouval, aby aspoň občas dohlédl na jeho syny, a proto se nevymluvil zkouškou, ale sdělil, že odjíždí na venek, kde mu onemocněl otec.

Když dopis odeslal, pojala ho trpká lítost. Věděl, že tento čin je hranicí mezi dosavadním jeho klidným životem a novou činností, která zvrátí celý dosavadní rozpočet.

Ale zase si namlouval, že tím ničeho neztratí, ano získá, že finančně se bude mít lépe, že čas, který zamešká nočními procházkami se Jeanettou, bude mít nahrazený odpolední prázdní —

A přece nebyl klidným.

Vzdor tomu podléhal přímo suggesti Jeanetty. Konal vše jak byla přikázala.

Zůstal už doma toho dne. Studoval pilně a se

zálibou shledával, že studium pokračuje bez zá-
vady. Zdálo se mu dokonce, že tím, když opouští
svůj dosavadní filistrovský život, nabývá nových
sil a jeho nervy že se osvěžují.

O jedenácté hodině odložil přednášky a zdálo
se mu, že oběť, kterou přinese Jeanettě, nebude tak
těžkou.

Ušnul hned. Okna Jeanettina nebyla osvět-
lena .

Stejně tomu bylo druhého dne.

Plnil na vlas její rozkazy. Šel ráno do přednášek,
kde se dověděl, že jsou termíny zkušební již určeny.

Po obědě studoval do šesti hodin, ani se ne-
ohlížeje do oken Jeanettiných, potom uleh a spal
do osmi hodin.

»Jeanetta měla pravdu,« řekl si, když se vzbudil.
»To děvče zná život lépe než já. Jsem docela čilý a
myslím, že vydržím bdít do rána.«

Ustrojil se potom a čekal na devátou hodinu.

Nevěděl, kam půjdou, ale pro všecko se ozbrojil
železným prstenem, který schoval v kapse svého
kabátu.

Vzal s sebou něco peněz, co by tak stačilo na
návštěvu několika místností, ostatek pečlivě uscho-
val do svého stolku.

Bylo přesně devět hodin, když zahýbal do ulice,
ve které bydlela Jeanetta a na tohu najednou se
ozval vedle něho hlas:

»Geoffroy!«

Ohlédl se udiven.

Mladý hoch, oděný nedbale, ale při tom vkusně, onou malebnou nonchalancí pařížského bohema, malíře, který dovede šat koupený od vetešníka za pět franků upravit v malebné záhyby, takže se za něj stydět nemusí, na hlavě máje zmačkaný černý klobouk, cigaretu v ústech, ruce nedbale vražené do kapes tak stál tu před ním Jeanetta.

»Jak se máš, Geoffroy?« zvolala vesele. »Půjdeme spolu?« dodala a bez rozmyšlení vzala ho pod paží.

»Jste hodný, že jste dostal slovo,« pravila tišeji, když odcházeli. »Tak to mám ráda. Až se budu jednou vdávat a muž mne omrzí, vzkážu pro vás, neboť z vás bude znamenitý muž. Ale nechme žertů. Především: osvětlíme situaci. Vy jste ovšem Geoffroy, posluchač práv na Sorbonně. Musíte ale také vědět, kdo jsem já. Jsem Jean Delahay, malíř. Nemusíte se obávat, že by mne prozradila moje nevědomost. Umím malovat, dokonce dobře malovat, a nepříjdu do rozpaků, sejdeme-li se s malířskou chasou. Jsme bratrance, oba z Normandie, rozumíte? Dejme tomu, že jsem dostala peníze z domova, budu platit za joba. A hlavní věc: musíte mně říkat »Jeane« a tykat mi, ne, abyste se někde zapomněl a říkal mi dokonce »slečno«. Tím byste pokazil celou věc a uvedl mne dokonce ve styk s úřady. Porozuměl jste mně? Tedy od tohoto okamžiku začínáme hrát divadlo. Tři rány holí do podlahy, opona jde vzhůru. Pojďme!«

»Máš nějaký přesný plán, Jeane?«

»Mám. Jinak bych nezabíjel tvůj čas planým chozením. Poslyš hlavní trest mého románu. Jedná se v něm o děvče, které vyrostlo v bahně jako lotos v bažinách Gangu. Tuším, že také po lotosu pojmenuji svůj román. Poslyš: Děvče se narodí v rodině oddané všem zločinům a prostopášnostem. Žije mezi zhýralci. Vlastní matka je prodá, ještě než dospěje. Děvče pozná, vedeno vlastním instinktem, svou hanbu, uteče z domova a chce se protlouci světem svou vlastní silou. Ale poznává, že k tomu nestačí. Aby uhájila svou existenci, klesá znova a znova. Konečně poznává, že žena musí být bezcitnou, aby se vyšinula. Stává se kurtyzánou, postupuje od jednoho k druhému, až na konec je maitressou boháče. A tu ji zastihne osud. Zamiluje se šíleně do mladého muže, který ji odstrčí od sebe proto, že byla kokotou. Ona se zavraždí. Hleď, to je osud pařížského polosvěta. Bohatne, ale hyne. Osud se mstí za porušení přírody. Co tomu říkáš?«

»Sujet je dobrý a není bez morálky. Ale dovedeš také vystihnouti prostředí děje, kreslit figúrky, líčiti psychologický proces?«

»Troufám si to dovésti. Poznala jsem, že ve všem rozhoduje nálada. A té chci nabýti právě těmito výzkumnými cestami.«

»A kde začneme svou pouť?«

»Četl jsi Belotovu »Juliettu«?

»Ano. Líčí na počátku život cihlářů za Montmartrem.

»Neznám tak dobře Paříž, ale tuším, že tam, za hranicí velkoměsta, kam nesahá velkoměstský ruch, kde žije chudina ve stavu skoro polodivokém, najdu první barvy pro svou paletu. Pojdme!«

VI.

POUŠŤ MONTMARTRU.

Jeli elektrickou drahou až k Montmartru a potom se dali do slézání této části, tak originelní a poutavé svou polohou i svým obyvatelstvím.

Večer teprve počínal, ulice byly oživeny.

Několikrát se zahleděli s odpočívadel na osvětlenou a ruchem zrovna hýřící Paříž, oddychující těžce tepotem rozvášněné doby.

Jeanetta ve svém kostýmu nevzbudila nikde pozornost. Byla opravdu znamenitým hochem. Byla prostřední, úměrné postavy. Měla krátký, černý vlas, který si zkadeřila, takže v prodech splýval na její krk.

Měkký klobouk naražený do čela chránil její oči, volný sametový kabátec a měkká košile kryly úplně její poprsí. Byla studentkou a proto měla již jisté buršíkosní chování, které se jí nyní velice dobře hodilo.

»Zkusím, zdali dovedu hrát dobře malíře,« pravila vesele.

Před nimi šla dvě děvčata, asi šestnáctiletá, patrně prodáváčky z obchodu. Oba mladí muži se jim zalíbili.

Jeanetta se dala s nimi do hovoru, a Geoffroy vzdor své obavě, že budou strženi do choulostivého dobrodružství, mimoděk byl nucen účastniti se hovoru.

V malé chvíli se rozdělily oba párky, Jean šel s jednou, Geoffroy s druhou. Děvčata, vzdor svému mládí velmi zkušená, zavedla je do ohrady, ve které bylo složeno dříví a oba se sešli teprve po drahé chvíli.

Jeanetta měla co dělati, aby zatajila smích.

»Vidíš, Geoffroy, první dobrodružství. Jak jsi pochodil se svou kráskou?«

»Chtěla mermomocí, abych šel s ní. Slíbila že půjde se mnou na celou noc. Maličká byla tuze krotká.

»A ty?«

»Měl jsem se co brániti. Musel jsem jí slíbiti, že sem zítra půjdu a věnuju jí celou noc. Zatím se spokojila několika hubičkami.«

»Měli jsme stejné dobrodružství. Kdyby byla tušila, že jsem jenom jako ona.

»Nebylo by se nám to nevyplatilo. Pojďme rychleji.

Jeanetta neznala příčinu tohoto spěchu. Nevyznali se tady a zabloudili do uličky, kde Venus vulgavaga slavila svoje orgie.

Přizemní byly špinavých domků. Byly otevřené okna a v nich byly vyloženy ženy, jichž vnady dávno odčvetly, a jichž zhrublý hlas pronášel pozvání způsobem více než vtíravým.

Geoffroy nebyl nikdy v těchto končinách, zrychlil krok, aby se dostal odtud.

Jeanetta proti tomu se pásala na tomto pohledu.

»Co tu léky ke studiu! Co tu psychologického pozorování žen, které v odporném řemesle tráví celý svůj život! Které se nepovznou nikdy z tohoto bláta, aby dýchaly vzduch mravní volnosti a spijely se paprskem slunce! Je to hrozný osud. Maitresse polosvěta zakrývá aspoň svou hanbu šatem etikety a prostředí, ve kterém žije, nezavrhne jejího srdce. Ale takováto žena je hrochem, který se váli celý svůj život v bahně Nilu. Chtěla bych býti mužem, abych mohla vejíti k takové ženě, a rozebrat její duši. Co by tu bylo studia! Svět užasl, když Dumas psychologicky rozebral celou tu bídu Margueritty Gautierovy! Paříž se zálibou se pase v pikanterích polosvěta, ale sem nesestoupí výdělečný literát. Ani Zola nevystihl tento svět nejhorší bíd.«

Geoffroy poslouchal s údivem tyto myšlenky, které pronášelo dvacetileté děvče. Ale než dal výraz svému údivu, zaznělo z postranní uličky volání o pomoc.

Oba nespíšili rychle za tímto hlasem.

Ve stejné uličce tloukl muž děvče a to volalo o pomoc.

Geoffroy zrychlil instinktivně krok, aby jí přispěl, ale tu se ozval z přímého okna hrubý smích.

»Nenechte se na to chytit, mladý pane,« zvolala hlasitě žena asi třiceti let, stojící u okna v košili a nečbajíc toho, že dva mladí muži mohou si po-

hodlně prohlédnouti její plné vnady. »To je pře-
obvyčejný vtip takovýchto holek. Lákají tím nezku-
šené pány, oba jsou smluveni a vydírají pak peníze.
Chťsi-li mladí páni, nechť navštíví mne; jsem do-
cela sama a ani milého nemám, a také mnoho ne-
budu chtít — vhodí je hned na levou v průjezdě.

Sotva to dopověděla, byli zde oba, kteří hráli
divadlo. Kokota měla pravdu. Plán se nepodařil,
a oba zahrnovali nadávkami ženu, která rušila jejich
zábavu.

Zatím se obě strany častovaly nadávkami,
odešli naši přátelé spěšně a pospíchali k oživeným
ulicím.

»Zde máš hned látku k svému románu,« pravil
Geoffroy.

»Smutnou látku, a myslím, že podobných tem-
ných barev najdeme ještě více. Vidiš, jak mně
dobrými moji přestrojení. Netušíš, Geoffroy, jak
toto okolí působí na mou náladu. Kdybych nyní
mohla usadnouti k toliku, napsala bych zname-
nitou kapitolu. Pojdím dále!«

Procházeři ještě ulicemi více méně oživenými, kde
chvilami jevila rodinná idylla, neboť v tomto
počasí se veškeré funtce dle účelů odčlubyvaly na ulici,
chvilami pak zpětovaly tiché výjevy, jakých
byli právě svědky. Potom stále více řídky,
ulice byly pustší.

Zde se již neobjevil vůbec strážník, jakož vůbec
na Montmartru jich skoro nebylo viděti. Zdejší

obyvatelstvo je zvyklé vyřizovati si svoje záležitosti samo.

Pak přestala obydlená stavení, tu a tam bylo viděti opuštěné teď večer cihelny, temnem strašící pískové jámy a vápencové lomy. Když se knítl někdo večerní tmou, zde neosvětlenou knítem ceren, pak to byl jenom párek chvilkových milenců, pospíchajících k dostaveníčk, nebo opilec, vrávrající z jedné hospody do druhé.

Šli vedle sebe nemluvíce.

Jeanetta se zavěsila na jeho rám. Ač byl statečnější než on, zde se zdálo, že potřebuje ochrany.

»Snadl jsme zabloudili,« pravil.

»Také se mně zdá. Hledáš přece život nejnižších vrstev, a to rodinný život, možno-li mluviti u nich o rodině. A zde nevidím obydlených domů. Snadl jsme měli učiniti pokus posledních domcích na Montmartru.

»Zde jsou jenom hostince, a nejnižšího řádu.

»Přeješ abychni některý z nich navštívil?«

»Bude-li toho třeba, tedy ano. Pojdme. Což na tom, potká-li nás nějaké dobrodružství. Proto jsme se dali na cestu.

VII.

ZOF.

Rozhlíželi se, ale daleko široko nebylo ani stínce viděti. Nalézali se nyní na široké pláni, skoro úplně neúrodné, na které se nalézaly hromady rumu

a cihel. Sloužila bezpochyby za skládku tohoto materiálu, a proto také za útulek různým individům. O přítomnosti těchto svědčily primitivní boudy, sbíré ze starých prken, slepené ze zbytků cihel, podobné brlohům divokých zvířat, do nichž se musí lézt po čtyřech a jež při každém zavanutí větru hrozí sesypati se na své obyvatele.

»Tamto na severním obzoru vidím světla. Nebylo by lépe zaměřiti tam?« pravil Geoffroy.

»Pojďme tam, jak pravíš,« odpověděla Jeanetta. »Je mi zde nevoľno. Nebyla bych řekla nikdy, že zde, v bezprostřední blízkosti Paříže, najdeme takovou poušť.

Šli asi čtvrt hodiny touto pustou, která své vzeření neměnila, když tu se ozvalo volání.

»Hej, pánové, pojďte sem!«

Byl to ženský hlas, který takto volal. Nevoľal o pomoc, naopak zněl přívětivě, až snad příliš přívětivě.

Šli mimoděk po hlase.

Na skupině cihel sedělo mladičké, sotva patnáctileté děvče.

»Co nám chcete?« pravil Geoffroy.

»Zbytečná otázka,« zvolala se smíchem. »Co může chtít holka jako já od mladých pánů?«

Geoffroy se odvrátil od ní s odporem, zatím co Jeanetta si ji zvědavě prohlížela.

Na nebi nebylo měsíce, pouze hvězdy osvětlovaly spoře pláň. V tomto šerém svitu nemnoho viděti.

Děvče bylo dosti hrozké, ale noční život vzdor jejímu mládí - ús. vil již stopy na tomto bledém obličej.

»N dáte si , pémové?« upakovala. »Což byste jem šli za jiným účelem? Nebo snad jste již našli nějakou jinou? Nevadí, snad mi dáte frank tak jako tak.«

Geoffroy učinil pohyb, jakoby sahál do ipsy. Ohtěl se vzdáliti rychle z tohoto místa. Ale Jeanetta stiskem ruky ho zarazila.

»Dáme vám více, milé dítě, vyhovíte-li nám

»Proč bych nevyhověla?« zvolala se smíchem.
»Od toho jsem přece tady.«

»Nerozumíte mi.« pokračovala Jeanetta. »Nechceme nic p oného. Ohtěl bych, abyste mi něco vypravovala.«

»Abych vypravovala?« zvolalho děvče zklamane.
Nevím pravdu ničeho. Ale konečně zaplatíte-li dlobře Pierrovi to bude jedno, spí jakoby ho do vody hodil

Jako na potvrzení těchto ozvalo se přídu-
é chrápání. Za hromadou cihel spal muž.

»Spil se dnes důkladně,« pravilo děvče. »Nebyla jsem s to při nejlepší vůli dopravit ho domů. Nezbývá mi nic jiného než zůstat zde něho do rána.«

»Je to váš milý?«

»Můj milý,« zvolala trpce. »Živím ho. To je vše. Propiře, co vydělám.

Jeanetta se zachvěl

»Nemáte ho tedy ráda?«

»Děvče jako já nemůže mít nikoho rádo. To není pro nás. Nežijeme jako velcí páni. To je luxus, který se u nás nevypláci.«

»Snad vás dokonce bije?«

»Ovšem, a to ne málo. Pierre má pádnicou pěst.«

»Proč ho neopustíte?«

»Co by mně to bylo platno. Najde mne a stluče, že zůstanu bez sebe. Všichni hoši drží dohromady. Zaplatila bych tím životem.«

»A vy nechcete umřít?«

»Někdy mám jen chuť sejít dolů do Paříže a skočit do Seiny. Ale zase si myslím, že snad jsem k tomu příliš mladá.«

»Kolik je vám let?«

»Patnáct. Ale proč se tolik vyptáváte? Co chcete, abych vám vypravovala? Kolik za to zaplatíte?«

»To záleží na tom, co nám povíte.«

Děvče vstalo prudce.

»Nyní vám rozumím. Jste bezpochyby od policie

Ale to se mýlíte, pánové, nepovím ničeho. Nevím ničeho, docela ničeho.

»Mýlíte se. Nejste od policie. Jsme spisovatelé a chceme studovat život. Rozumíte mi?«

»Tak trochu. Iěkdy k nám přicházejí pánové a činí si poznámky. Ale jsou to hlupáci, opravdoví hlupáci. Píší velice dobře, a my jim napovídáme nejnemožnější věci, které dávají potom do románů. Jedná se vám o něco podobného?«

»Ano. Chci psát román, ve kterém má hrát úlohu děvče jako jste. Chcete nám vyprávěti o svém mládí?«

»Bude vás to zajímati?«

»Snad víc, než se domníváte. Ale nemohli bychom jít někam jinam? Je na blízku hostinec?«

»Asi čtvrt hodiny odtud. Scházejí se tam lamači kamene, vagabundi a lehké holky. Někdy je tam hodně živo. Nebude se bát?«

»Ani Oho. Pojd'te s námi. A váš táta?«

»Ten bude spát do rána. Pije už dva dny.«

»Nuže, pojd'te!«

»Ještě něco, pánové. Dáte mi za mou ochotu aspoň dva franky?«

»Dostanete deset franků, dítě.«

»Opavdu? Celých deset franků? Nuže, dejte mě zatím dva franky.«

»Co chcete s nimi dělati?«

»To hned uvidíte!«

Dostal dva franky vstřčila Pierrecovi do kapsy u šatů

»Kdyby se přece náhodou probudil najde-li v kapse dva franky, nebude mě hledati, a půjde pit novo.«

»A půjde-li za námi —«

»To neučiní. Půjdeme k »Umrlčí hřlavě« a tam on nesmí. Zasadil tam jednomy skalníkovi pořádnou ránu nožem. Pojd'me, pánové!«

VIII.

VYPRAVOVÁNÍ DĚVČETE.

Šla před nimi.

Pohlédli na opilého muže, který spal stále tvrdě, a nesledovali ji.

Okolní se neměnilo.

Potkali ještě dvě ženštiny provázené muži. Ženštiny byly sešlé, to poznali ve svitu hvězd, jejich žat visel na jejich vyhublém těle v hadrech. Muži byli napilí. Opravdu, jiný než napilý muž by se nepropůjčil za průvodce těmto troskám ženskosti.

»Nebojíš se Jeane, jít do onoho hostince?« ptal Geoffroy. »Již to jméno nevěští nic dobrého.«

»Bojíš se snad ty?« pravila s úsměvem.

»Nikoliv, ačkoliv jsem nikdy nebyl v podobné místnosti. Ale jsi přece žena —«

»Nepoznám-li toho nikdo, pak se mně ničeho nestane. A o to se postarám, aby toho nikdo nepoznal.«

Z dálí se ozvaly zvuky hřidlin. Byla dvanáctá.

Jeanetta se vzdor své stíatečnosti zachvěla.

Po chvíli se objevily obrysy jednopatrového, rozlehlého stavení.

Byla to hospoda »u umrlčí hlavy.«

Ale nikde nebylo viděti světla.

»Je snad již zavřeno?« pravil Geoffroy.

Děvče se zasmálo.

»Kdyby nebyla okna zavřena okenními, byla by dávno vytlučena. Tato hospoda má lokenice zevně i zevnitř. Panečku zde se schází banda.

Když došli k hostinci, nevešli hlavními dveřmi, ale dvorem.

Úzkou síňkou, cihlami dlážděnou, vedla je domů.

U dveří do místnosti setkali s tlustou, nečistou ženou odporného zevnějku.

Je pokojík prázdný: ptalo se jí děvče.

»Nahoře je vše obsazeno,« odpovíděla žena. Jenom pokojík za jídelnou —

»To nám stačí. Co z něho, matko?«

Žena pohlédla na její průvodce a pravila po chvíli:

»Pět franků.«

»Zde jsou, madame,« Jeanetta podala jí peníze.

Pokojík, do kterého vešli, byl těsně za šenkovnou, ze které se ozýval křik a nadávání a byl od oddělen pouze zasklenými dveřmi.

Usedli jediného stolku, který se tam nalézal.

»Co si poručíte?« řeklo děvče.

»Mám opravdový hlad,« ozval se Geoffroy.

Já také,« pravila Jeanetta. »Budete přece s námi?«

»Dáte-li mně večer' budu tomu velmi ráda. Nejeda jsem dávno nic pořádného. Denně sýr a ničeho jiného.«

»Maři zde vůbec něco k jídlu?«

»Mají dobré věci. Někdy těm hochům tam předtím dobrý lup, mají i sebou pár set franků a ty tady pohoří. Matka Madeleine má dobrou studenou kuchyni. Mohu něco poručiti za vás?«

»Učinite tak!«

»Nebude vám záležeti na několika francích?«

»Víte neomezený úvěr« pravila Jeanetta.

Zoe tak se jmenovalo děvče objednalo studenou kuřata a tři lahve bordeaux. Zdálo se, že se nemůže dočkat, až zasedne k těmto lukulským odům. Aspoň, když si večere dala na stole, s pravou radostí seděti na ní s jakým zvířetím hladem se vrhla na večeři. Byla dávno hotová, čím co oni ještě jedli.

»Nyní se ptejte pánové, praví Zoe. »Jsem přiravena.

»Milé dítě jak se vlastně jmenujete?«

»Zoe —«

Tedy mi, Zoe, jak vám pravil, chci na román, v kterém by mělo hlavní roli děvče, jste asi vy. A tu bych chtěl znát román o životě. Vyprávějte mně vše od malička. Zaujmám vás za to dobře.«

»Nebylo by ani třeba, pane. Pohostili jste mě to více, aspoň na chvíli jsem zbavená společnosti, která se mně hnusí. Dáte

něco, vezmu ráda. Pierre mi nedá ani sou, a nic když někdy některý chlap mi zaplatí více než frank, mohu něco uschovati, a to mně ještě pro-

hlíží kapsy. Ale nebudu vás zdržovati. Hledte, vedle v nálevně trochu... usichla, mohu tedy vypravovati.

»Pokud se pamat' byla u nás vždycky bídla. Nepamatuji se na mnoho, ale jen to vím, že jsem byla pořád bita. Otec byl utáhl opilý a tloukl matku, matka zase tloukla ze vzteku mě. Víím dobře něco, čemu jsem tenkrát nerozuměla, ale čemu rozumím dnes dobře. Otec byl přesvědčen, že nejsem jeho dítětem, a vyčítal to matce, ale ne proto, že mu byla nevěrna ale proto, že nadloužila ze svého milence vytlouci pár set franků. Neměli bychom dnes stejně nic, protože by byl všechno propil. Pánové, u nás řádlí alkohol od rána do večera. Kofalka se pije k snídani, k obědu i k večeři. Děti pijou kuřátko. Já pila. Byla mně odporná a je mně odporná dosud. Ale musila jsem ji pít.«

»Jediné moje šťastné chvíle byly, když jsem chodila do školy. Ale to bylo velice málo. Jen tak v zimě, protože jsem tam dostala jídlo a mohla se chřítit. Ale jak bylo počasí trochu lepší, musila jsem žebnat, prodávat zápalky a leštidlo. Ve škole nás učili, že nemáme krásti a otec mě k tomu naváděl. Doma bylo pravé peklo. Matka chodila na práci, otec také. Někdy nenašli oba žádnou, a pak nastaly staré výčitky a já jsem byla bita od obou.

»Časem jsem tomu zvykla. Bylo mně to jedno, a když mine to omrzelo, vykradla jsem se z domova a toulala po Montmartru. Také jsem kradla, přiznávám se k tomu otevřeně. Je to něco zlého? Ne-

vím. Vím jenom, že to trestají, a když zloděje nechytí, že to není nic zlého.

»Také říká otec, že se kradе všude, v úřadech a v ministerstvu, když velký pán něco ukradne, že napraví za to deset našinců. Nevím je-li to pravda. Dnes nekradu, zdá se mi to přece nepěkným. Tak jsem rostla a bylo mi dvanácte let. Jednou jsem bloudila po Mionimartu, měla jsem hlad a dávala jsem se žádostivě na ovoce, když tu mě vzala za ruku stará žena. »Chtěla bys ovoce?« ptala se mne. Přisvědčila jsem. Nakoupila mně merunky a broskve, které jsem dosud nikdy nejedla a zavedla mě do svého bytu. »Tohle můžeš mít denně,« řekla mi. »a také cukroví a zmrzlinu a sladké koláče dostaneš. Oči se mi zajiskřily a já jsem řekla, že bych si to přála. Na to se mne ptala na mnoho věcí, které bych vám vypravovala, kdybych se nestyděla. Ano, smějte se, pánové, vypravovala jsem to několi-málie mužům, se kterými se stýkám. nikdy jsem v om neviděla nic zlého, ale nevím, co to je, ostýhám se vám to vypravovati. Nepatříte k nám, jste psi než my a než já

»Odpověděla jsem tedy na všechno bez studu a žena byla spokojena. Na to mně vypravovala, že ní přijde zítra jeden pán, který má rád mladá děvčata a bu-li povolná a ve všem mu vyhovím, dostanu vše, co mně slibila, a že si i peníze mohu dělati. Hlavní věc je, abych neřekla ničeho doma, tra večer k ní určitě přišla.«

»Slibila jsem všechno a také jsem dostala slovu.

Dostavila jsem druhého dne a našla jsem tam vysokého, starého pána. Když mě uviděl, zajiskřily se mu oči, on si mne posadil na kůn a počal mě líbat. Byl mně odporným, ale oči té ženy utkvěly na mně. Bála jsem se ji.«

»Potom ta žena odešla a já s ním osaměla. Necítila jsem ničeho, nebyla jsem dosud vyvinutá, a každou chvíli chtěla jsem utéci. Ale on byl stíný, a konečně nechal jsem s sebou dělati, co chtěl. Dostala jsem dva franky a přísně mně ona žena nakázala, bych se rodičům o tom nezmiňovala.«

»Za peníze jsem si nakoupila cukroví, a když jsem vši utratila, šla jsem zase k oné ženě a ještě několikrát jsem si přinesla peníze. Ale jednoho dne jsem ji nenašla, a když jsem se po ní ptala, zvolala jedna žena: »Také jedna z těch holek! Pojdte, dovedeme ji na policii. Stará tam už sedí.«

»Utekla jsem a bála jsem se každou chvíli, že mne strážník odvede. Pak nastal podzim a rodině nastala velká bída. Matka prodala, co měla, a nebylo na činži. Jednou se zase prali s otčím, a na konec řekl on: »My blázni, pořádě říkáme, že nemáme co prodat. Vždyť je tady Zoe!« Matka trochu odporovala, ale pamatuji se dobře, že ne mnoho, a řekla na konec: »Máš pravdu. Nemůžeme ji hlídat, má-li ji vést nějaký ničema, ať za to aspoň něco máme.« Pak ale něco napadlo, vzala mě do komůrky a tam mě dlouho vyslýchala, asi tak, jako ona žena, a já jsem jí pověděla všechno. Potom mě

stloukli oba, až mně tekla krev z uší a já zůstala bez sebe.«

Vypravovala tuto hroznou historii klidně, beze vzrušení, jako něco docela všedního, a přece oba její hostitelé byli rozčileni.

»A od té doby začal žít, jaký žiju,« pokračovala Zoe. »Šla jsem z ruky do ruky, jako všechna děvčata v tomto okolí. Každá má svého milence, který připojí, co ona vydělá. Tři roky vedu tento život, a — všechno je mi jedno — všechno — Víím, co na mě čeká. Za nějaký rok zemru v nemocnici, a někdy si přávám, aby tomu tak bylo. A někdy zase chci utéci daleko odtud, ale zase se mi zdá, že jsem připevněná k tomuto místu, a ostatně — oni by mě zabili, jako to udělali Pepině na výstrahu. Chtěla utéci a už byla prodáváčkou v Paříži — u jedné ovocnářky — ale oni ji vysledili, vytlákali ji jsem a zde ji zbili železnými prstenci, ani ji policie nepoznala, a nikdo to neví.

»To je všechno, pánové — nevím, poslouží-li vám to — snad jste posloužili vy mně. Povídal jsem vše, tak upřímně, jako kdysi nikomu, a je mi trochu lehčeji a zase — je mi tak smutno

»Děkuji vám, milé dítě,« pravila Jeanetta. »Zde máte deset franků. Mohli bychom pro vás něco učinit?«

A nežli mohla Zoe odpovědět, třesklo najednou sklo ve dveřích a několik zápasících postav vřítlo se dovnitř.

»Ven! Ven!« zvolala Zoe, a oba poznali, nejvyšší čas, aby odešli.

Strhla se všeobecná rvačka, nože se blýskaly ve vzduchu.

»Ven! Rychle ven!« volala Zoe a tlačila je do síňky.

Tam vtiskla Jeanetta hospodské několik franků do ruky za útratu, a oba pospíchali dvorem do pusté noci.

IX.

KAMARÁDI.

Přivítala je silná prška. Nebe se zatím pokrylo mraky a hustý déšť se snášel k zemi.

Co měli nyní dělati? Do hospody nechťeli se státi za živý svět, poněvadž, jak dobře bylo slyšeti, zuřila tam rvačka, která se mohla státi účastníkem osudnou.

Před nimi byla pustá pláň, teprve asi na dvacetisíce kroků bylo možno pozorovati první osvětlené budovy.

Nezbylo nic jiného než aby, nedbajíce niceho dali se do rychlého pochodu a hleděli utéci dešti.

Cesta byla svrchovaně namáhavá. Neznali půdu a byla nyní úplná tma. Každé chvíli zapadl některý z nich do jámy, odkud se stěží mohl dostat.

Než doběhli k prvním ulicím Montmartru, byli oba promoklí na kůži, jejich šat byl znečištěn blá-

tem, a Jeanetta klesala únavou. Byla přece přece-
novala své síly.

Geoffroy musil ji podpírat, byla by mu sklesla
v náručí.

K tomu všemu se dešť a bouřka se roz-
poutala přímo nad Paříží.

Zde v té končině bylo nebezpečno a drožku ne-
bylo viděti.

S tím veškerým se dovlákl Geoffroy Jea-
nettu, která byla chvílemi skoro bez sebe, až k ulici
sv. Diviše, kde se mohli schovati pod výklenek
domu.

Na štěstí jeřa po chvíli okolo drožka, a ta za
výšenou sazbu je dovezla před Jeanettin byt.

Celou cestu přes půl hodiny trvající spočívala
hlava Jeanettina na jeho rameni, a když měli ko-
nečně vystoupiti, poznal Geoffroy, že je úplně vy-
sílana.

Zaplatil drožkáři a zazvonil. Na štěstí byl do-
movník rozespalý, a když mu Geoffroy udal libo-
volné jméno, pustil je beze slova nahoru.

Vzdor vlastní únavě vynesl Geoffroy Jeanettu
až do šestého patra, otevřel dvéře a položil ji na
lůžko.

Když pak rozsvítil lampu, poznal, že musí Jea-
nettu svléci. Její šat byl naprosto promočený.

Nevěděl, proč by se ostýchal! Vždyť přece jsou
oba dobří kamarádi, Jean a Geoffroy. On jistě ne-
znemžije této důvěry ...

Když ji svlékal z kabátu, úplně promoklého, zasténala. Nyní teprve si všiml, že ze spánku lehce krvácela. Proto byla skoro po celou cestu v bezvědomí, zajisté se poranila pádem na pláni.

Jeho krev se nebouřila, když jí svlékal šat za šatem, ale konečně dospěl k hranici, kdy muž nemůže dále.

Poznal hned, že i košili měla promoklou.

»Jeanetto!« zvolal. »Jeanetto! Probuďte se aspoň chvíli...«

Dlouho to trvalo, než otevřela oči.

Rozhlížela se udiveně kolem sebe.

»Jsme již doma?« pravila udiveně.

»Ano, a jste stále v bezvědomí! Ale musíte se převléci do košile, abyste neomocněla. Odejdu.

»Ne, neocházej!« zvolala chopivši se jeho ruky. »Zůstaň u mne do rána...«

»Zůstanu, všechno udělám, ale nyní se převlékni — odejdu na chvíli na chodbu —«

Připravil jí ještě košili a pak vyšel ven. Za chvíli slyšel její volání.

Vešel. Ležela již na lůžku. Zuby jí drkotaly. Pamatoval se, kam ukládala vino. namá cisku a prnutil ji, že ji najednou vypila.

Pak upadla v hluboký spánek. On, nechav hořeti lampu, uleh na pohovku. Unava ho také přemohla a on usnul. —

Probudil se k deváté hodině. Celé tělo ho bolelo. Oblékl se. Jeho šaty byly dosud mokré od noční cesty. Přistoupil k jejímu lůžku. Spala dosud,

dech byl pravidelný, horečky neměla. Prohlédli spánek, rána byla nepatrná.

Teprve za hodinu se probudila.

Ohtěla vstáti, ale byla slabá.

»Zůstaň ležeti, Jeanetto,« pravil. Podívám se domů a přijdu sem opět.«

»Přijď brzo,« pravila oddaně a stiskla mu ruku.

Když přišel do svého bytu, měl sotva čas se převléci, když vstoupil senátor.

»Věděl jsem, že jste mi nepsal pravdu,« pravil ku Geoffroyovi. »Ptal jsem se hned včera domovníka a on mi pravil, že jste neodejel. Proč nechcete býti informátorem mých synů? Řekněte pánou pravdu, jako já vám ji řeknu. Byl u mne můj bratranec, který je profesorem, zkoušel hochy a pravil, že jsou výborně připraveni. Mohl by prý hned složit zkoušku. Je vám snad malý honorář? Proč to neřeknete? Nezáleží mi na penězích. Chcete stopadesát franků měsíčně? Také odměnu za zkoušku zdvojnásobím. Moji hoši také touží po Aipách. Chcete-li, jeďte s nimi. Nebude vás to nic stát, také výlet ku Středozemnímu moři si můžete udělat. Neodporujte, pane Geoffroy, ne, bolelo by mne velice. Víte, že jsem vám byl vždy velice nakloněn. Nevíte, co se stane... Mám přece také trochu vlivu v ministerstvu. Chcete-li, dostanete místo v ministerstvu práv, nemusíte na venek nuže, podejte mi ruku a věc je urovnána...«

Neodolal takovému přívahu slovy, a na konec svolil.

Teprve když senator odešel a on našel na stole obálku se třemi sty franky, které tvořily pro něho malé bohatství, počal rozvažovati, bude-li možno, aby zastal ty úkoly, které na sebe vzal.

Nebylo zbylí. Uvažoval, že nyní nebude musit choditi tak často do přednášek a že snad Jeanetta upustí po včerejší zkušenosti od svého nebezpečného projektu.

Spočítal svoje úspory, odpočítal přesně obnos potřebný na taxi a potom vložil sto franků do obálky, kterou opatřil adresou sestry.

»Vede se mi trochu lépe,« psal jí, »posílám ti malý příspěvek na výbavu.«

Potom odebral se k Jeanettě.

Ležela dosud v posteli. Byla slabá, ale silná její povaha zvítězila.

»Zažili jsme mnoho dojmů,« pravila. »Nelituješ toho?«

»Ani dost málo. Získala jsi něco pro svůj román?«

»Velice mnoho —«

»Vypravování toho děvčete

»Také, ačkoliv toho by byla moje fantasie také docílila. Hlavní je, že zůstala ve mně válečka, u mne podmiňuje styl. Dám se hned do psaní.

»To se hodí výborně. Musím odpoledne k senatorovým.«

A vypravoval, že se znova uvázal ve svůj úřad.

Hněvala se na něho. Domnívala se, že ji chce opustiti, že včerejší dobrodružství ho odstrašilo.

»Což pak chceš opravdu podniknouti ještě něco podobného?«

»Více než kdy jindy,« odpověděla. »Vidím, že to pravá cesta. Nyní budu pracovati plně celý týden. Nemysli, že ti dám prázdniny. Zvykla jsem na tebe za tu krátkou dobu. Ne, nemysli si, že u duce překážeti. Ale máš-li seděti doma, budeš seděti u mne. Já budu psáti a ty budeš studovat.

Podléhal jí totiž, že uposlechl bez odmluvy. Seděl u jejího lůžka do odpoledne, ve tři hodiny odešel k senatorem a v sedm se vrátil. Pak studoval u ní do půlnoci, a potom ona ulehla a on strávil zbytek noci na pohovce.

Noc byla klidná, jako mezi — dvěma dobrými karmarády

X.

»U OPILÉ ŽELVY.«

Geoffroy nemohl si naříkati, že by svou situací trpěl. Jako muž naprostého pořádku dovedl také dostáti danému slovu na všech stranách.

Odpoledne věnoval pravidelně výchově svých 'chovanců, večery trávil u Jeanetty, která neúmornou píli pracovala na románě. Dovedla setrvati u svého stočku třeba po tři hodiny, aniž si všimla Geoffroye, který zatím ležel na pohovce a studoval.

Tak pokračovalo dílo na všech stranách a všichni byli úplně spokojeni, nejvíce snad Geoffroy, který

své šetrnosti počítal, že po složení poslední zkoušky bude moci nejen vykonati svou dávno vy-
touženou cestu do Alp, ale také dokonce své ro-
dině přispěti slušným obnosem 200 franků.

Zajímavé bylo při tom, že oba mladí lidé, sto-
jící přece v rozpuku života, zůstal' si stále p o u z e
kamarádly. Jeanetta chvala se před Geoffroyem do-
cella bez ostychu. Převlékala se před ním, uléhala.
Často, skoro ob den, zůstal Geoffroy u Jeanetty
přes noc, a vzdor tomu, že spali v jedné místnosti,
tenlo ložnice, samotě noci to vše nebylo s to sblí-
žiti je. Vstávali ráno klidn' bez vzrušení, zase jako
pouzí kamarádi.

Celých čtrnácte dnů trvala práce Jeanettina.

Konečně jednoho večera polložila péro a zvo-
lala:

»Třetína románu je hotová, Geoffroy! Chceš býti
mým kritikem?«

Měl právě dva dny volné a nabídl se, že si přečte
rukopis.

Učinil tak a druhého dne jí ho vrátil.

»Jeanetto!«, pravil při tom, »jak jsem malý proti
tobě. Nepovažuji se za znalce, ale promokuji tvému
románu úspěch.«

»Nedala jsem číst tobě román svůj jako kriti-
kovi, ale jako čtenáři. Nepíši pro kritiku, ale pro
lid. Zachytila jsem dobře prostředí románu?«

»Znamenitě. Škoda, že Zoe nebude číst tuto
práci. Našla by tam svůj portrét.«

»A nyní k druhému dílu.

»Ty bys chtěla opět —

»Snad si mě už poznal, že nezůstanu stát v polovici cesty.«

»A já mám tě opět provázeti?«

»To se přece rozumí samo sebou!«

»A ty opět v mužských šatech?«

»Ovšem. K čemu tolik otázek. Zítřka

»Již zítřka?«

»Ano. Máš přece pokdy?«

Byl zase vyrušen ze svého pořádku. Nebylo ale vyhnutí. Podléhal jí příliš.

»Kam se chceš podívat?«

»Znáš pařížské kabarety?«

»Nebyl jsem tam nikdy.«

»Ohtěla bych poznati pravý umělecký kabaret. Někdo z těch, které jsou určeny pro cizince. Ale kabaret improvizovaný, kde se scházejí jenom umělci a pollosvět, něco tlakového, kde kypí vír mládeže a talentu.«

»Snad by se nacházel kabaret »u opilé želvy«? Slyšel jsem o něm vypravovat od kollegů.

»Jaký to roztomilý název. Již ten ukazuje, že to je něco originelního.

»Bývá to tam však často

»To je dobře. Ohci, aby druhý díl mého románu zrovna hýřil divokostí a bujností. Tím více se bude od něho odrážeti třetí díl, kde bude převládati sentimentálnost.«

»Když tedy chceš, jsem hotov. Zítřka požádám některého kollegu, aby nás tam uvedl.« —

Druhého dne večer byla Jeanette připravena v mužských šatech a dala se na cestu.

Geoffroyovi bylo trochu nevolno. Nebyl nikdy přítelem bujného veselí. Obával se, že se nedovede pohybovat v těchto místech kde je filistr jako on karikem úrazu.

Kabaret »u opilé želvy« nebyl opravdu přístupen cizincům.

Byla to pravá umělecká krčma ve dvoře starého domu, do kterého by se distinguovaný cizinec rozpakoval vejít.

Skrz dva malé okna shlížela za šatnu, vešli do malévárny, úzké, dlouhé místnosti, obsazené skoro do posledního místa. Kollega Geoffroyův je již očekával a uprázdnil jim místo vedle sebe.

Oči Jeanettiny zajištili. Ano, to byl život, který poznati toužil. To bylo milieu, kterého nutně potřebovala ke svému románu.

Dým cigaret naplňoval celou místnost.

Vzdor své inferiorní podobě byla místnost pravým dílem uměleckým. Malíři, až teprve po letech budou umělci světovými, vyzdobili svou místnost nejlepšími plody svého ducha. Zde jim nestrážela štetec úzkoprsá kritika. Nejbujnější výstřelky fantazie a espritu byly tu vtěle v zdech a výklencích. Pruderie byla tu i mrtvámou. Nahé ženské postavy v polsících a jdiwočeších tvořily guirlandy a skupiny. A pod těmito malbami, vždy divokými, ale nikdy neobscenními, hýřily hloučky umělců. Nebylo nikdy absolutního ticha. Vtip a duchaplnost

slavily zde orgie. Každé chvíle zazněl veselý zpěv od některého stolu, chvílemi recitoval improvisátor rozpustilé verše, a když veselí dostoupilo vrcholu, vyskočila některá ze žen na stůl a tančila mezi lahve-
vemi vína farandollu, při čemž její šat odkrýval vše, co se jen odkrýti dalo.

Bylo zde hodně žen. Byl zde zastoupen pollosvět divadlo. Middelky i kukoty Baletky i literátky. Ma-
řičky i tragédky. A nebylo zde rozdílu mezi nimi. Každá byla jenom ženou.

Geoffroy seděl jako špedlíkách. Cítil, že je zde cizím elementem.

»Nesed' tak smutně« pravila mu Jeanetta. »Poznej hned že sem nepatříš.

Tu se honem zasmál, aby se nestal směšným, ale zasmál se „lávě ve chvíli jvhodnější, když mladý komponista zpíval baladu o mrtvé lásce, se ohlédl po něm a on se zarděl studem.

»Jsi cyník, Geoffroy zvolala Jeanetta, aby vyložil jeho nevhodný smích. »Jsi cyník, nic ti ne-
svazím láska.«

To ho smátk ještě více a melancholicky vy-
pil sklenici absintu, která postavila před něho, aniž se ho ptali, co si přeje.

Stěží potlačil výkřik bolesti.

»Není mi dobře,« pravil tiše Jeanettě.

»Ubohý Geoffroy řekla mu ucha »Co zku-
síš k vůli mně Nehodíš opravdu do ovzduší,
kdežto jsem něm jako doma. Učiním ti ná-
vrh. Jdi do mého bytu a čekej tam na mne.«

»Mám tě zde nechat samotnou?« pravil úzkostlivě.

»Neboj se o mne. Znáš mne přece, že se dovedu ochránit. Jdi. Já budu na svědomí tvoje zdraví. Jdi, chlapčečku, jdi.«

Váhal dlouho, má-li poslechnouti. Zdálo se mu, že se stává nevěrným své povinnosti. Ale ona ho přemluvila.

»Jdi a čekej na mne.« řekla znovu.
Rozloučili se s ní stiskem ruky a odešel.

Otevřel si její pokoj a usnul. Hlava mu třesla po požitém absintu.

Probudil se až ráno o deváté hodině.
Nebylo.

Zesmutněl.

»Dala se poznati a stala se milenkou některého z nich,« pravil si.

Vzdor tomu neodešel domů.

Byl stále její bytě, studoval docházel odpoledne k senátorovým.

Plynul den za dnem a Jeanetta navracela.

XI.

VELKÝ RICHARD.

Když Geoffroy odešel, oddychla Jeanetta, jakoby jí spadlo břímě ze srdce.

Nepřekážel jí dokonce ten dobrý hoch, ale měla k němu klosti ohledů. Věděla, že se zde necítí volným, a ona chtěla poznati tento divoký umělecký život v plném rozsahu.

Když dešel, sesedlo se několik skupin. Slavil se právě velký svátek. Jeden z malířů prodlal první obraz a podle starého zvyku se musel první stržené pení dopít v šampaňském.

Byla pozvána jako ostatní, a protože dovedla tancovat, stála se záhy středem společnosti.

Šampaňského nebylo konce. Nebyla mu zvyklá a cítila, jak krev buší ve spáncích.

Al, při tom se cítila docela volnou. Měla výtečnou náladu. Tento život ji omamoval a zpíjel.

Zpěv se ozýval se všech stran.

Kytara šla z ruky do ruky a každý měl za povinnost improvizovati píseň.

Ani se nemadala a byla řada na ní.

Vzala kytaru do ruky dosud nevěděla, jakou píseň má zpívat. Byla tak opojena vínem a náladou, že zapomněla, že se prozradí svým hlasem.

V náladě šampaňského jsou myšlenky bujny a představy se rychle vybavují.

V poslední chvíli jí napadla stará bretaňská námořnická píseň, kterou slyšela od bývalého plavce, který se stal vinařem u jejího otce. Spustila hlubokým hlasem:

Odjíždí Philibert,
ahoi! Ahoi.
Hle, za ním Dýna,
hlavě ruce spíná.
Ahoi! Ahoi!

Jedu smutnou za cestou,
moře je mi nevěstou,
Dýno, neshledáme se už víc,
nikdy víc!
Ahoi!

Dummá melodie námořnické písně uchvátila všechny. Nastalo ticho a ona se pohroužila plnou vervou do přednesu.

A když skončila, zazněl se všech stran hromový potlesk.

Číše byly jí podávány se všech stran její oči se leskly, hruď se jí dmula.

»Zpíváš, příteli, jako žena. Škoda, že jsi nejseš. byl bys dobrou otrakcí pro novou operu, kterou musí přijati Komická opera.«

Ten, který pravil tato slova, byl velký silný muž s čenným plnovousem a hustou hřívou, typ Rolanda nebo Bertranda.

»Máš mnoho ženkého u sebe,« polkročoval.
»Dotsud ani nejmenší knír nezdobí tvé rtíky a tělo, tvé má harmonii ženy. Ale zpívat a pít umíš jako dobrý chlap. Co škodí! Kdybys byl ženou, učinil bych tě svou milenkou. Každá ze žen, které tu jsou, považovala by to za štěstí, kdyby se stala milenkou Velkého Richarda. Ale přítelem mně musíš být. Na naše přátelství!«

Musila s ní mivypít sklenku vína. Byla zpita už nejen náladou, ale také vínem.

O třetí hodině v noci byly uzavřeny dveře, aby nebyli překvapeni. Provozovaly se živé obrazy, komponované jedním z malířů. Byly to antické výjevy, a ženy, které je představovaly, měly také antické kostýmy. Protože však Menaedy při bakchanalích neměly žádných šatů, bylo přirozeno, že i zde ženy vystupovaly bez šatů. Byly to obrazy pravého opojení těla i morálky. Opilý Silén promášel hrozné vtipy, ženy výskaly, jenom Bakchus neustále pil.

Richard stál za Jeanettou, která, silně zpitá, opírala se o něho.

»V nejbližším obraze musíš účinkovati ty,« zašeptal jí do ucha.

Pohleděla na něho v rozpacích.

»Vystoupí Apollo, docela tiak, jak jej maloval Praxiteles. Tvoje tělo bude se k tomu výborně hoditi.«

Vzdor svému opojení postřehla nebezpečí a odmítla.

»Nesmíš nám zamítnouti tento návrh«, pravil, chopiv ji za ruku. »Neznáš dosud naše zvyky. Budeš-li odporovati, svlékneme tě násilím.

Zachvěla se.

»Nebo — chtěla bys snad představovati Dianu?« pravil, maje rty své těsně u jejího ucha.

Cítila, že je prozrazena. Zachvěla se znova.

»Ne, nebudu tě nutiti, příteli,« pravil po chvíli, pozoruje její rozpaky. »Pojď, dáme se do absynthu!«

Musela pít, aby se neprozradila. Pila číši za číší, až jí opustily smysly.

V tu chvíli dosáhlo veselí nejvyššího stupně. Zástup zpilých Bakchantek konal průvod okolo místnosti, poráží vše, co mu do cesty přišlo, rozbíjeje číše o stěny a vyskaje bezuzdně.

V té chvíli vzal Velký Richard Jeanettu kolem boku a vynesl ji ven. Tam jeha právě drožka. Naložil ji do vozu a udal kočmu svou adresu.

Drožkáři se usmál.

»Mladý pán přebírá,« zahučel do vousů, a práskl do koní.

Druhého dne se probudila Jeanetta na lůžku po boku Richardově.

Zvlna si připomínala, co se s ní všechno dělo.

Hlava ji třestila, údy ji bolely.

Když rozpoznala skutečnost, vzkřikla. Richard se surově zasmál.

»Chtěla jsi mít dobrodružství v přestrojení,« pravil hluchně, »nyní toho smálo litovat nebudies.«

Vzpírala se, hrozila, potom prosila a plakala. Vše bylo marným. Byla v jeho moci. —

Čtvrtého dne seděl k večeru Geoffroy v bytě Jeanettině a studoval.

Tu se otevřely dveře a vstoupila Jeanetta.

»Dobrý večer, Geoffroy!«

»Dobrý večer, Jeanetto!«

»Máme něco k večeři? Mám veliký hlad.«

Opravdu, Veliký Richard byl bohat láskou, ale chud penězi.

»Přinesu něco okamžitě,« nabídl se ochotně.

A když se vrátil, obtížen balíky, seděla již u stolu a pracovala.

»Dnes budeš spát doma,« pravila klidně, když bylo deset hodin. »Jsem velice unavena.«

Neptali se jí, proč byla unavena, kdo trávil tyto čtyry dny. Chvillemi pohleděl na ni smutně. Nebyl na ni žárlivý, neboť se nemilovali, byli pouze dobrými kamarády.

Neřekla mu ničeho, a on se neptal.

Odešel, a nepřišel druhého dne vůbec. Nikoliv, že by se na ni hněval, ale proto, že byl pozván na večeři u senatorových, kde najednou si ho počali velice vážit.

Projde ten večer ve světě, který mu byl dosud cizím, ve vznešené distinguované společnosti, kde se hemžilo deputovanými, senatory a literáty.

Posadili ho vedle senatorovy dcery, plné, malé dívky, as 18leté, která oplývala humorem a nestáčila se vyptávat na jeho rodiče, na jeho studia, na konec pak se ho ptala důvěrně, má-li už lásku, a byla velmi potěšena, když jí pravil, že na to neměl nikdy času.

»Tatínek se o vás velmi zajímá,« šeptala mu pak. »Dovedete-li si udržeti jeho přízeň, budete moci mít dobrou kariéru.«

Stiskla mu při tom pod stolem ruku.

XII.

AGLAE.

Jeanetta, vzdor své práci a vzdor svým upomínkám, byla velmi nemile překvapena, když Geoffroy nepřišel.

»Zlobí se snad? Ubohý hoch! Měl by mne snad dlokonce rád? Bylo by to opravdu fatální. Je pravda, kdybych se měla vdávat, hodil by se on jediný za mého manžela. Ale toho jsem daleka!«

Ale scházeli jí všude. Když pracovala, obstaral dobrý Geoffroy všechny domácí práce, takže nepotřebovala po celé hodiny vstáti od svého psacího stolu.

Nyní byla nervosní. Rušilo ji vše. Říkala si marně, že je jí Geoffroy lhostejným. Ano, snad jako milenec, ale ne jako přítel. Stále vstávala od práce a dívala se k oknům Geoffroyovým. Byla otevřena, avšak po jejím příteli ani stopy.

Právě utehla, když zaslechla z bytu Geoffroyova veselou píseň.

Vyskočila, aby se ho přes ulici zeptala, proč nepřišel. Ale než na sebe hodila župan, bylo protější okno zavřeno a záclona spuštěna.

Bylo jí smutno u srdce. Teprve nyní poznala, jak přilnula k němu.

Nepřišel druhého dne opět. Byl pozván u senatorových, tenkrát pouze do rodiny. Večeřel s nimi sám a byl vysloveným rytířem Aglae, dcery senatorovy.

Byl tím velice udiven. Pozoroval dobře, že rodiče tomuto spojení by přáli.

Je to možno? On, chudý student, Aglae, dcera senatora a továrníka?

Hle, co všechno by ho očekávalo po boku této ženy! Uskutečnění všech jeho přání! Bohatství, kariéra, spokojený život!

A Aglae nebyla ošklivá. Ne, ani trochu ne! Naopak, byla to dokonce krása podle jeho vkusu! Nebyla to Pařížanka, štíhlá, bez forem, bledých tváří, bylo to veselé děvče venkova, plná, tlustá, buclatá, stále se smějící, stále veselá, nehonící se za fantomny moderny —

Ano, takovou žínku si vždycky představoval byt naplněn zvláštním uspokojením.

Senator ho byl potom zavolał k sobě a pravil mu otecky.

»Máme vás všichni rádi, milý Geoffroy. Jen chodte mezi nás jako člen rodiny. Hleďte, moji oba hoši vás milují a nemohou být bez vás. Aglae o vás mluví celé dny a mé ženě se velice zamlouváte pro svou tichost a skromnost. Nejste docela takový, jako ostatní mladíci. Proto jsme si vzali za úkol pomoci vám. Jen mějte, abyste srovnali dobře zkušky a to ostatní bude mou starostí. Máte taxy na zkušky? Že máte úspory? Není možno! Jste opravdu hodný hoch! Tak malé příjmy a ještě máte úspory. Ne, ne, na ty nesmíte sáhnouti. Zde máte tři sta franků. A bych nezapomněl, zítra odpolední

jedeme na naši villu do Vesinetu. Buďte na místě o druhé hodině.»

Na to vše vzpomínal, když odcházel, a také na to, že se k němu Aglae přitlačila, když se loučili, že cítil její horký dech, že ji chtěl políbiti, ale netroufal si, a potom —

Nešel domů. Zašel do kavárny, takové odlehle, pusté, aby si trochu srovnal myšlenky, a tu dělal jako pořádku milovný člověk kalkulaci svých činů.

Vzpomněl při tom na Jeanettu. Co asi dělá?

Cítil k ní opravdovou náklonnost. Nic smyslného v tom nebylo, ani dost málo. Přátelství, ale přátelství pevné, opravdové. Už míval také sny, že si ji vezme za ženu. Byli by spolu opravdu šťastni.

Alle ne, nesmí to tak skončiti. Byl by s ní nešťasten. Jeho klid byl by zničen.

Nepochyboval více o tom. Jeho kollega který ho do kabaretu uvedl, řekl mu všechno. Jak Jeanu zpitého odvezl Velký Richard domů — a jak se pak v kabaretu vychloubal svým dobrodružstvím s přestrojenou ženou —

Nikoliv, že podlehl neznámému muži v opojení šampaňským, nikoliv, to by ji odpustil. Ale ona by hledala zase dobrodružství, hledala by náladu, a zaplátala by ji často svou otí — a Geoffroy by neměl klidu.

Geoffroy miloval pořádek nade vše.

A Aglae?

Nemiloval ji. Srdce jeho klonilo se více k Jeanettě než k dceři senatorově.

Ale líbila se mu. A co vše mu poskytoval sňatek s ní!

Sňatek?

Což můžeme mysliti tak daleko? Ne, ponechá klidně události dalšímu vývoji.

Přišel domů pozdě v noci. Okna Jeanettina nebyla osvětlena. Snad není ani doma...

Studoval celé dopoledne, a ani jednou se nepodíval do protějších oken.

Odešel na oběd a potom hned se odebral k senatorovým.

Jeli potom ve dvou automobilech do Vesinetu, kde měli vilu.

Bylo to veselé odpoledne. Byli zde hosté ze sousedství, ale na štěstí samí starší páni, politikové, kteří zaměstnávali pana senatora, jejich ženy, které si povídaly poslední pikantní klepy s paní senatorovou, a jejich děti, se kterými se honili oba hoši.

A tak zůstala Aglae sama pro Geoffroye, k nemalé jeho radosti, neboť by sotva dovedl čeliti útokům zkušených mladých mužů.

Kráčeli spolu pánkem, trhali růže, které pod červnovým sluncem dýchaly opojnou vůni, mlsali angrešt a rybíz a pozorovali motýly, honící se za pestrými květy.

A tu pravila Aglae, když krácel vedle ní mlčky, mohla nalézt pokračování v hovoru:

»Nač myslíte, Geoffroyi?«

Nezarazilo ho toto důvěrné pojmenování. Byl mu zvyklý od Jeanetty.

A když neodpovídal, pokračovala:

»Zajisté myslíte na některou ženu!«

A když horlivě odporoval, řekla:

»Ne, nepovídejte mi to. Takový mladý, hezký už že by neměl milenky?«

Prsa se mu zvedla pýchou. Dosud mu to neřekl nikdo, ani Jeanetta náhodiv že je hezký.

»Opravdu nemám milenky a neměl jsem ji nikdy.«

Mluvil pravdu ten dobrý hoch. Neměl milenky.

»Nevěřím vám,« pravila přesvědčivě.

»Jak vám to mám dokázat?« řekl naivně.

»Pravda! Ale ženu jste přece někdy políbil,« začínala znova.

»Nepamatuji se. Měl jsem studentskou lásku na lyceu, ale ani na hubičku jsem se nezmohl.«

Usmála se ironicky

»Snad byste to dokonce ani nedovedl!« pravila vyzývavě.

Tu mu zrůměnily tváře. I ten naivní hoch popláchl, že by byl výbojným, aby dosáhl ženy.

»Nevím. Ale zkusím to!« zvolal a uchopil ji kolem pasu.

Bránila se mu, ale tak, že ji mohl ještě více stisknouti. Přivinul ji k sobě, takže cítil její plné formy, líbal ji ohnivě.

A ona již neodpořila se němu sama líbala jej také.

Pak usedli do besídky, a potom se stále opakovala ta sladká hra a ona s výčitkou mu říkala,

že jistě miloval ženy, a to mnoho žen, neboť umí tak ohnivě líbat.

Jemu to lichotilo a on ji líbal znova.

Nedostal se dále, ač by sotva byla odporovala. Byla rozvášněna, tváře jí hořely .. —

Senatlorovi zůstali na ville a Geoffroy musil zůstatí též, neboť večer byl provázen bouřkou a nebylo možno jeti do Paříže.

Večeřeli v jídelně a když se loučili, doprovázela ho tmavou chodbou.

Její horký dech, vůně jejího vlasu, samota noci ho znova zmámily.

Přivinul ji k sobě a zašeptal.

»Mluuji tě!«

A ona neodporovala a spočívalla v jeho náručí.

A tu poprvé v životě vzbouřila se jeho krev, on ji sevřel pevně ve svoje rameno a přidušeným hlasem zvolal:

»Musíš býti mou!«

A ona zašeptala:

»Budu tvou! Čekej mne dnes v noci!«

Když odběhla, vrávorall do svého pokoje, nalézajícího se na konci odlehle chodby a klesl tu zmámen na lůžko.

Zatím se nalézala Aglae v pokoji své matky.

Ta ji líbala na čelo a pravila něžně:

»Není to hezké, co počínáme s tím hochem. Aglae Ale musí to být, abys nebyla vydána hanbě. Co tě to jenom napadllo, zapomenouti se se ženatým mužem!«

»Nemluvme o tom více, matko«, pravila Aglae nervosně. »Zapomněla jsem na něho.«

»A co Geoffroy? Není ti protivným?«

»Není. Je to milý, dobrý hoch. Myslím, že ho budu mít jednou dokonce ráda. Škoda, že netuší —«

»Dobře, že netuší. Vše mu vynahradíme. Otec se postará o jeho kariéru. Snad budeš přece šťastna.

Hodinu později vešla Aglae do ložnice Geoffroyovy. Byla oděna v lehký noční šat.

Geoffroy ji sevřel ve svou náruč a oba klesli zpiti láskou, ret na ret.

Byli oba šťastni, každým svým způsobem.

XIII.

SHLEDÁNÍ.

A život se bral dále obvyklým tempem.

Jeanetta se již neshledala s Geoffroyem.

Po oné noci odstěhoval se Geoffroy nadobro k senatorovým a jeho příbytek osiřel.

Jeanettě bylo smutno. Psala mu několikrát, ale nedostala odpovědi.

Konečně si zvykla na odloučení a pracovala hořečně na svém románu.

Nastaly pranné dny červencové.

Oba hoši senatorovi složili zkoušky s výborným úspěchem, a týden na to stál Geoffroy před soudnou stolicí.

Díky svému přičinění a snad také přimluvě senatorově dopadly zkoušky znamenitě, a při ho-

stísně, konané téhož večera na ville ve Juanetu, bylo prohlášeno zasnoubení Geoffroye s Aglae.

Vše přišlo tak rychle, tak neočekávaně, že teprve potom, když ustála horečka posledních dnů, byl Geoffroy s to sdělit své štěstí rodině.

Pak se slavila svatba, které se zúčastnili i rodiče Geoffroyovy, a vrátili se do Normandie nadšení přivítáním u senatorových a zařízením na ville.

Pak nastaly cesty. Geoffroy viděl nejen Alpy ale také moře, a jeho štěstí neznalo mezí.

Jenom škoda, že nemohli provést celý cestovní program, neboť mladá žínka ochuravěla, a povolaný lékař konstatoval, tiskna Geoffroyovi ruku, že bude otcem.

Geoffroy ve svém štěstí nepočítal, že celá tato záležitost přichází vlastně trochu brzo, ač by tak měl vlastně učiniti, neboť byl vždycky mužem pořádku.

Vrátili se tedy do Paříže a záhy po svém návratu obdržel Geoffroy dekret, kterým byl jmenován úředníkem v ministerstvu práv.

Pak nastoupil úřad a vše šlo klidně dále, jak u muže pořádku milovného jinak ani nejde.

Aglae s matkou připravovaly se na radostí mateřské, Geoffroy chodil do kanceláře, kde záhy poznali, že úředníků takových je málo, neboť nikdo nedbal tak na pořádek jako on, a Aglae slyšela často od své matky, jaký to byl dobrý nápad.

Do slehnutí Aglaina nescházelo více než dva

měsíce, když Geoffroy dostal pozvání k plesu svého chefa

Nerad se odloučil od Aglae, ale ta jíti nemohla a on zase nemohl odřici.

Společnost u chefa byla velmi pestrá. Nebylo zde pouze úřednictvo, byly zde i celebrity uměleckého světa.

»Uzříte tady přední básníky, dramatiky, malíře, komponisty i žurnalisty,« pravil mu kollega uváděje ho do sálu. »Náš starý udržuje dobré styky se světem, který ovládá veřejné mínění. Apropos: znáte už spisovatelku de Horia? Mladá hvězda, právě zasvitnuvší. Její první román přímo uchvátil. Patnáct vydání ve dvou měsících! Jakže? Vy jste ho nečetl? »Květ lotosu« se jmenuje tento literární zázrak. Tamhle je! Pojděte, představím vás!«

Několik minut po té stál Geoffroy tváří v tvář Jeanettě.

»A nyní vás opustím,« pravil přítel představiv je vzájemně. »Chef mne volá.«

»Geoffroy!«

»Jeanetto!«

»Udělalí jsme tedy oba kariéru,« pravila Jeanetta. Ty ses dobře oženil

»Jak, ty víš?«

»Slyšela jsem o tom. Jsi usazen, máš bohatou nu. A já slyšel jsi o mém románě?«

»Teprve nyní od přítele —«

»Ovšem, ty nečeš ničeho. Ale musíš si jej kou-

piti Úspěch předčil moje očekávání. Jsem slavná, peníze se mi jen hrnou, zakázky mne zaplavují —

»Jak jsem tomu rád, že jsi šťastna!«

Sklopila hlavu.

»Šťastna!« pravila tiše. »Myslíš? Snad. Sláva mne opíjí, omamuje. Úspěch mne až zaslepuje. Vím, že kráčí vstříc bohatství, slávě, a přece —«

»Přece —«

»Co bych ti zapínala. Nemohu zapomenouti na ty klidné okamžiky útulného štěstí, kdy jsem pracovala plna nadšení na svém románě a tys studoval na pohovce. Kdys mne uložili do postele a sám ulehl na pohovku. Byli jsme dobří kamarádi, bez postranních myšlenek, a kdo ví proč jsi mne vlastně opustil, pověz!«

»Mám ti říci pravdu?«

»Prosím tě za to!«

»Zabolelo mne tehdy, když jsi se poddala prvnímu muži, který měl odvahu na tebe sáhnouti —«

»Ty o tom víš? A kdyby se tak nebylo stalo?«

»Kdo ví? Měl jsem tě rád, velmi rád, docela jinak, než nyní Aglae

Pozíroval, že se jí zjasily oči

Ale v tom zazněla hudba a proud hostů rozdělil oba přátelé, kteří si mohli docela dobře náležeti a jichž cesty se braly nyní úplně různými směry ...

